

Algemeen beeld klas 2

In de eerste klas beleven de kinderen de wereld vanuit de magische realiteit van de sprookjes. Zij zijn nog sterk verbonden met aarde en medemens, voelen zich van nature één met de ander en ervaren iedere activiteit als een gezamenlijke. Vanaf de tweede klas echter worden de kinderen meer een drempel tussen zichzelf en de wereld gewaar. Ze zijn niet meer zo vrij verbonden met hun omgeving als voorheen.

Hun binnenwereld wordt meer een eigen beleving. Door deze nieuwe afstand wordt mogelijk dat ze ook anders naar hun medemens kijken. Plotseling valt de kinderen op dat de ander eigenaardigheden, tekortkomingen of juist mogelijkheden heeft die bij henzelf niet zo zijn. Dit is vooraleerst een vreemde ontdekking, waar zij onwennig en in eerste instantie afwijzend op reageren. Veel botsingen op het sociale vlak, dat plotseling een stuk gecompliceerder is geworden, zijn dan ook een logisch gevolg.

De verhalen van de tweede klas sluiten direct aan bij deze belevingswereld. Enerzijds worden de fabels verteld, waarin de dieren eenzijdige menselijke eigenschappen vertonen. Hierin herkennen de kinderen wat zij zelf ervaren, waardoor de fabels als een bevestiging van het kind functioneren. Anderzijds worden heiligenlegenden verteld, waarin juist vanuit een hogere zienswijze richting gegeven wordt aan het driftmatige. Deze richting is maatgevend voor de kinderen; zonder deze tegenhanger wordt het letterlijk een beestenbende.

Daarmee is het gesproken woord belangrijk geworden, zoals de heilige tot zijn volgelingen spreekt. Dit woord is het instrument maar ook de norm. De kinderen worden minder vrij associërend. Het denken voltrekt zich in gerichtere stappen en veel sterker individueel dan in de eerste klas. Als gevolg daarvan worden werkopdrachten minder klassikaal. Kinderen krijgen hun eigen werk te doen en moeten hun opdracht vaak op eigen kracht kunnen volbrengen. Omgekeerd geldt dat de kracht van ieder afzonderlijk kind kan worden ingezet voor de groep als geheel. De kinderen kunnen zo een beroep op elkaar doen.

De basis van rekenen en spelling is in de tweede klas opnieuw opgepakt en verder uitgebreid en doorgeoefend. Er werd gerekend tot honderd en tafelrijen zijn aangeboden. Ook lezen en spellen zijn elke dag geoefend. In de Heemkunde zijn verhalen verteld over de jaargetijden, de elementen, planten en dieren, met als hoogtepunt de bijenperiode, waar de klas bijzonder veel plezier aan beleefd heeft. Hierbij kwam ook steeds aan de orde hoe wij als mensen met onze omgeving en medemens omgaan en ons daarmee verbinden.

Leerstofoverzicht klas 2

Periodes

Taal:

Nu alle letters en tweetekenklanken bekend zijn, wordt er in de tweede klas veel geoefend met de spellingsregels. Er komen tal van nieuwe spellingscategorieën aan bod. Nadruk ligt op de schrijfwijze van de open en gesloten lettergrepen (man-mannen, maan-manen). De toepassing wordt o.a. geoefend in woorddictees. Zelfgemaakte korte verhalen worden geschreven, waarbij vooral het laten stromen van de fantasie voorop staat.

Met het naspelen van fabels wordt het spreken in de tweede klas geoefend. Fabelgedichten worden gereciteerd, gezamenlijk of in groepjes en spraakoefeningen ondersteunen articulatie, ritme en ademhaling. Er wordt elke dag gelezen; klassikaal, in groepjes of individueel op eigen niveau. De leerlingen leren het schrijven van het lopend schrift.

Leerdoelen:

- het lopend schrift schrijven
- naar elkaar luisteren en deelnemen aan een (kring) gesprek
- dialogen uitspelen
- zelf (rijm)woorden maken
- Nieuwe spellingscategorieën worden aangeboden.
- lezen op passend niveau

Rekenen:

De vier hoofdbewerkingen (+ - x :) worden tot 100 geoefend, de getallenlijn en het honderdveld worden veelvuldig gebruikt. Er wordt handig gerekend met sprongen van 10 vanaf ieder willekeurig getal. Analyse (van het geheel naar de delen) en synthese (van de delen naar het geheel) worden afwisselend toegepast. Sommen worden op verschillende manieren geschreven: $24 = 20 + 4$ maar ook: 3×8 , het dubbele van 12 en 1 minder dan de helft van 50. De tafelrijen worden tafels van vermenigvuldiging en deze worden heen en terug en door elkaar geoefend. De tafels worden in verschillende vormen en patronen zichtbaar gemaakt en toegepast in situaties van alledag. Nieuwe onderwerpen worden bewegend aangeleerd, daarna uitgevoerd met materiaal en vervolgens geoefend met sommen op papier. De kinderen wordt geleerd strategieën te gebruiken, zoals: de wisseleigenschap ($2 + 19 = 19 + 2$), het afhalen en aanvullen ($27 + 7 = 27 + 3 + 4$) en het halveren en verdubbelen ($4 \times 4 = 16$; $8 \times 4 = 4 \times 4 + 4 \times 4$).

Het leren omgaan met de tijd, de seizoenen, de dagen van de week en de maanden van het jaar komt het hele jaar door aan bod.

Leerdoelen:

- getalnotatie en begrip van getallen tot 100
- getallen positioneren op de getallenlijn tot 100 en in het honderdveld
- de vier hoofdbewerkingen tot 24 automatiseren
- getallen schatten en bij benadering aangeven
- tafels van 1,2,3,4,5 en 10 automatiseren
- verschillende strategieën voor optellen en aftrekken kunnen toepassen
- het kennen van de seizoenen, de dagen van de week, de maanden van het jaar en de kalender
- klokkijken met hele en halve uren en kwartieren

Heemkunde

Het kind wil zijn omgeving leren kennen, de heemkunde helpt daarbij. De leerlingen beleven in de heemkunde de kringloop van het jaar. De leerkracht vertelt verhalen geïnspireerd door de jaargetijden, de elementen en de natuur.

Leerdoelen:

- interesse wekken in planten en dieren in hun natuurlijke omgeving
- het leren kennen van natuurverschijnselen als de jaargetijden

Vaklessen

Moderne vreemde talen:

Door middel van liederen, verhaaltjes en gedichten raakt het kind verder vertrouwd met de vreemde talen. Door passende gebaren bij de gedichten en de versjes leren de leerlingen de globale betekenis kennen van het gesproken woord.

Werkvorm:

- uitgebreidere gedichten, liederen en 'doe' versjes
- lichaamsdelen, eigenschappen en voorwerpen uit de omgeving benoemen
- kleine opdrachtjes uitvoeren als: "Close the door", "Point at the window"

Vormtekenen:

De nadruk ligt op het spiegelen: links-rechts, boven-onder en dan beide. Het is een hele kunst te ontdekken waar een vorm begint als je moet spiegelen en om de twee vormen gelijk te krijgen. Daarom worden de vormen eerst ook gelopen, in het zand of in de lucht getekend. Hoe meer de vorm in het lijf zit, hoe beter hij op papier komt. Aandacht wordt ook geschonken aan het uitwerken van de vormen door kleurgebruik.

Werkvorm:

- spiegelen van vormen links-rechts, boven-onder

- spiegelen in vier richtingen

Schilderen:

Vanuit de vertelstof of vanuit de natuur komt een gegeven naar voren waar een kleurstemming bij wordt gezocht. In het begin van het jaar komen veelal twee kleuren met elkaar in gesprek en vormen samen een derde, nieuwe (meng) kleur. Geleidelijk aan ontstaan er vanuit het kleurvlak en de kwaliteit van de kleur verschillende vormen. Ook wordt er gewerkt met de tegengestelde kleuren; rood en groen, geel en paars, oranje en blauw, daar waar bijvoorbeeld twee tegenovergestelde type dieren elkaar ontmoeten. De leerlingen bekijken elkaars werk om de kwaliteiten te ontdekken en te leren benoemen.

Werkvorm:

- leren schilderen van mengkleuren en nuances daarin
- werken met complementaire kleuren
- het ontdekken van de kwaliteiten van de kleuren

Handwerken:

De techniek van het haken staat centraal. Losse en vaste steken, stokjes en halve stokjes zijn steken die worden behandeld en toegepast. Daarmee kan een open netstructuur worden gemaakt voor bijvoorbeeld een ballennet of een knikkerzak. Of een dichte structuur waarmee een pannenlap of een tasje kan worden gemaakt. Met soepele katoen worden veel kleurige werkstukken gemaakt.

Werkvorm:

- losse en vaste steken, stokjes en halve stokjes haken, afkanten
- d.m.v. het gebruik van kleuren een patroon zichtbaar maken

Muziek:

Dagelijks wordt middels het zingen en luisteren het muzikale gevoel geoefend. Er wordt gewerkt aan zuiverheid en luisterend zingen. Spelenderwijs wordt de stem zacht, luid, voorzichtig of stevig, om uitdrukking te geven aan een stemming van een lied. Het overnemen van de begintoon en het gezamenlijk inzetten komen aan bod.

Op de fluit wordt het aantal tonen uitgebreid met meerdere tonen. Een goede motorische vaardigheid om te komen tot de juiste vingerzetting is nu van belang.

Werkvorm:

- zingen van liedjes passend bij de leeftijdsfase, de seizoenen en jaarfeesten
- fluiten van liedjes met meerdere tonen op de bamboefluit

Lierles:

De kinderen leren eerst op de kinderharp, met 7 snaren, pentatonische liedjes spelen. De juiste handhouding wordt daarbij aangeleerd en geoefend. Later in het schooljaar wordt de overstap gemaakt naar de kleine sopraanlier met 27 snaren.

Werkvorm:

- eenvoudige (pentatonisch) liedjes
- de nadruk ligt op het spelen van de juiste tonen in het juiste tempo, in samenspel

Euritmie:

Vanuit de kring als basisvorm worden er eenvoudige vormen gelopen. De belangrijkste doelstelling is de gezamenlijke beweging en beleving van stemmings- en karakterwisselingen. Het maken van gebaren wordt geoefend. Behendigheidsoefeningen en ritmische oefeningen worden gedaan.